

Az elektronikus zene kutatása alkalmazott nyelvészeti szemszögből

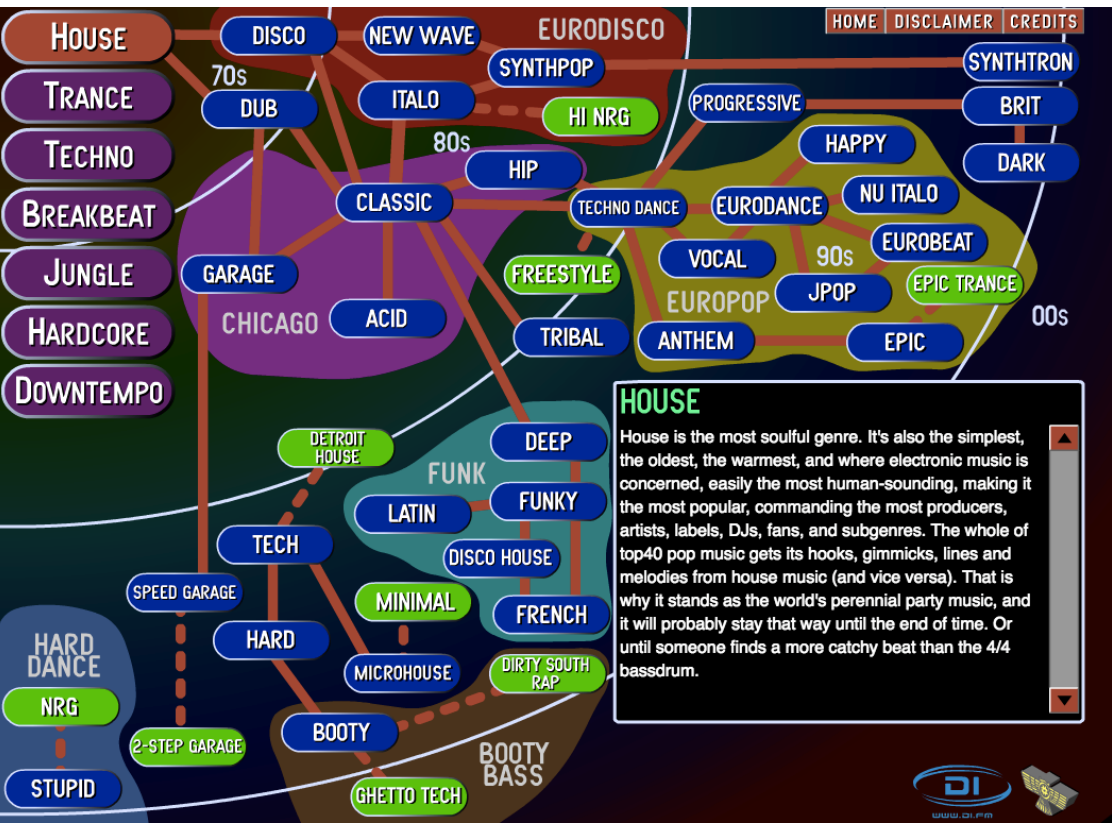
JÓRI ANITA
Universität der Künste Berlin

Alkalmazott nyelvészet (osztatlan képzés)
(2006-tól 2010-ig)

AZ ELEKTRONIKUS (TÁNC)ZENE

Elektronikus zene: a 20. század közepétől. A kifejezés egy tág fogalomra utal: minden olyan zenét magába foglal, amelyet elektronikus technikai eszközökkel hoznak létre (Holmes 2020).

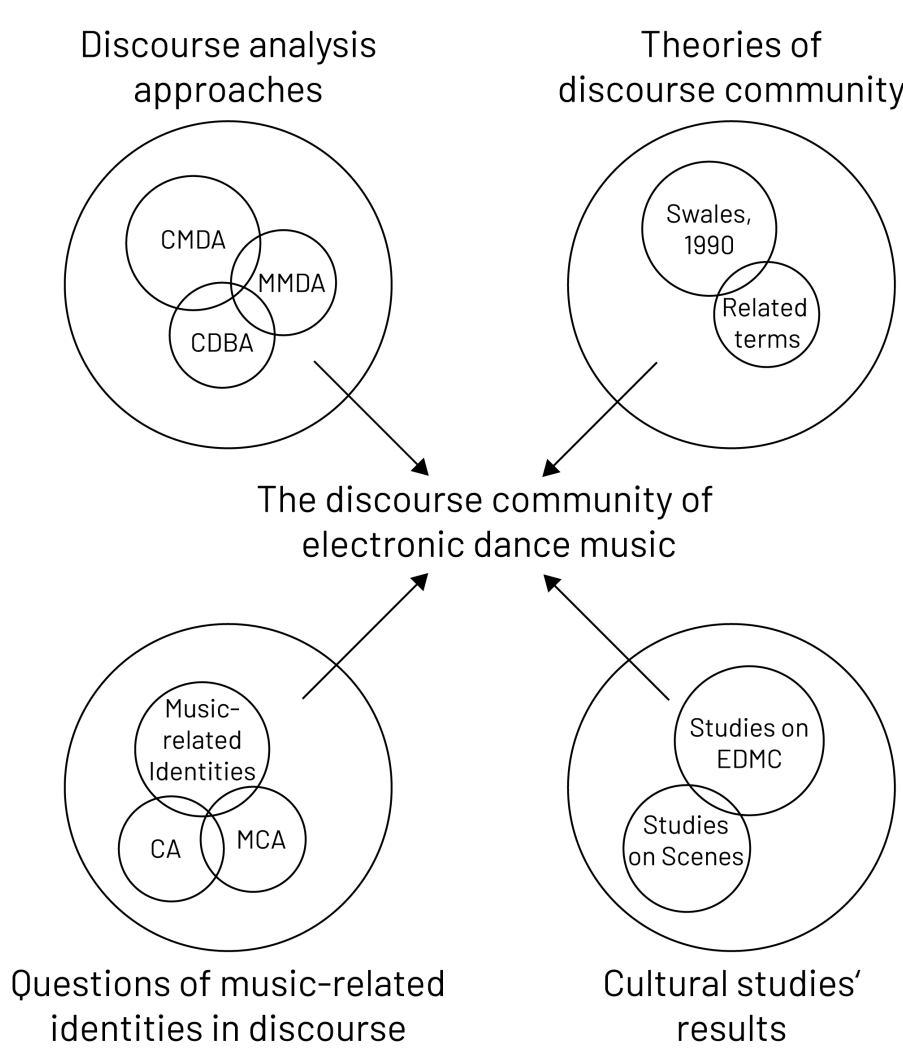
Elektronikus tánczene: 1980-as évek elejétől. Jelentése: „elektronikusan szintetizált és mintavételezett hangszerzésen alapul, legalább részben ütős jelleggel, táncra tervezett trackekben” (Collins et al. 2014: 102).

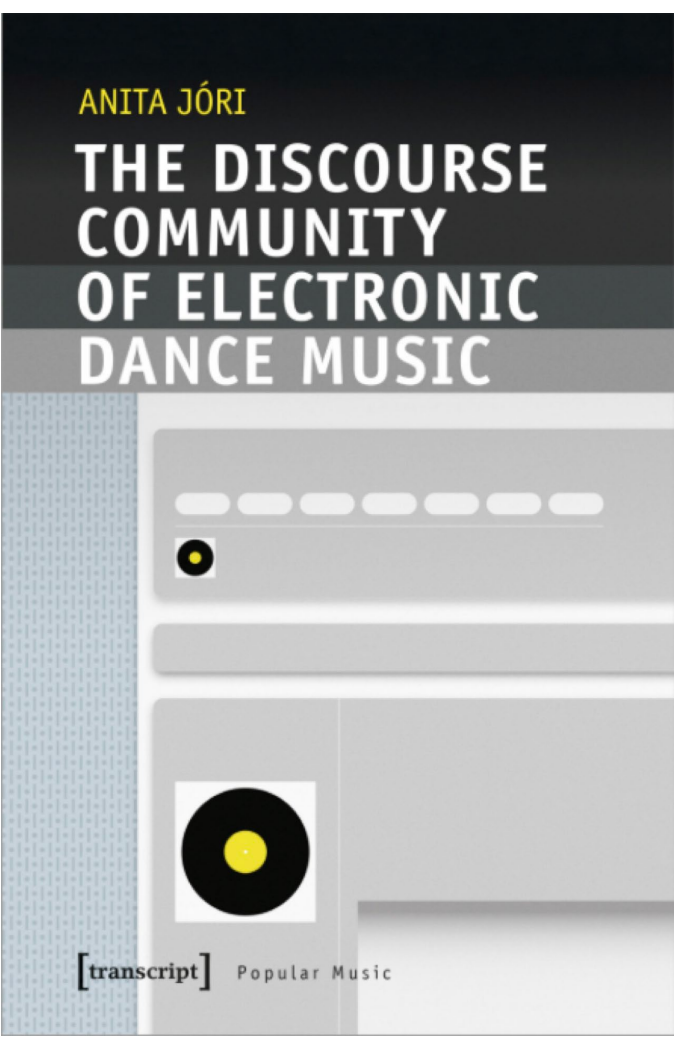
© Ishkur's guide

- Egy szerteágazó zenei műfaj, számos alműfajjal.
- Eddigi kutatási területek: szociológia, kulturális tanulmányok, antropológia, etnográfia, populáris zenei kutatások stb.
- Nyelvészeti szempontú kutatások: kevés.

HOGYAN TALÁLKOZIK AZ ELEKTRONIKUS ZENE KUTATÁSA AZ ALKALMAZOTT NYELVÉSZETTEL?

© Jóri, 2022, p. 178

John M. Swales (1990) alapján az elektronikus tánczene diskurzusközössége:

- (1) Az elektronikus zenével bármilyen kapcsolatban álló beszélők (zenész vagy hallgató, érdeklődő) alapvető célja magának a zenének a témájáról való diskurzus lefolytatása.
- (2) A közösség sajátos kommunikációs mechanizmussal rendelkezik.
- (3) Ezek a mechanizmusok a közös témával (a zenével) kapcsolatos információszerzésre alakultak ki.
- (4) A diskurzusközösség több műfajjal rendelkezik, pl. szakszövegek, multimediális szövegek, internetes vitafórumok, blogok.
- (5) Kommunikációjukhoz speciális lexikát használnak.
- (6) A közösség tagjainak alapvető közös ismeretei a zene témája köré épültek ki (Jóri 2012).

Elemzési metodológia: Számítógép közvetítette diskurzuselemzés (computer-mediated discourse analysis) – a nyelvre és a nyelvhasználatra helyezi a hangsúlyt hálózati számítógépes környezetben, amely diskurzuselemzési módszereiben is látható (Herring 2001).

Hangsúly: az identitás jegyeinek megjelenése a diskurzusban.

Language domains	Phenomena type	Explored issues	Analytical method
Structure and meaning	special lexis	group-specific lexis; signifier of community sense	Content analysis and semantics
	technical terms	common ground; knowledge	Terminology studies
	specific community reference words	reference to group: in- and out-group language	Content analysis
	personal pronouns	“I”/ “we” vs. “they” = signifiers of individual vs. social identity	Content analysis and descriptive statistics
	compensatory strategies	expressions with other tools (not text): their community markers	Multimodal discourse analysis
Interaction management	concern structures	signifier of respecting the other members; initiation response	Conversation analysis
	participation	special roles in a community; power relations and their roles in community construction and sustaining	Descriptive statistics and conversation analysis
Social phenomena	interpersonal discourse behaviours	showing divergence or convergence; friendship building; signifiers of community partnerships; a way of showing interest in one another; introduce a new topic; vocation and/or avocation; tools of sustaining a community	Conversation analysis and membership categorisation analysis
	information exchanges	way of showing interest in one another; showing mutual influence; sense of belonging	Conversation analysis

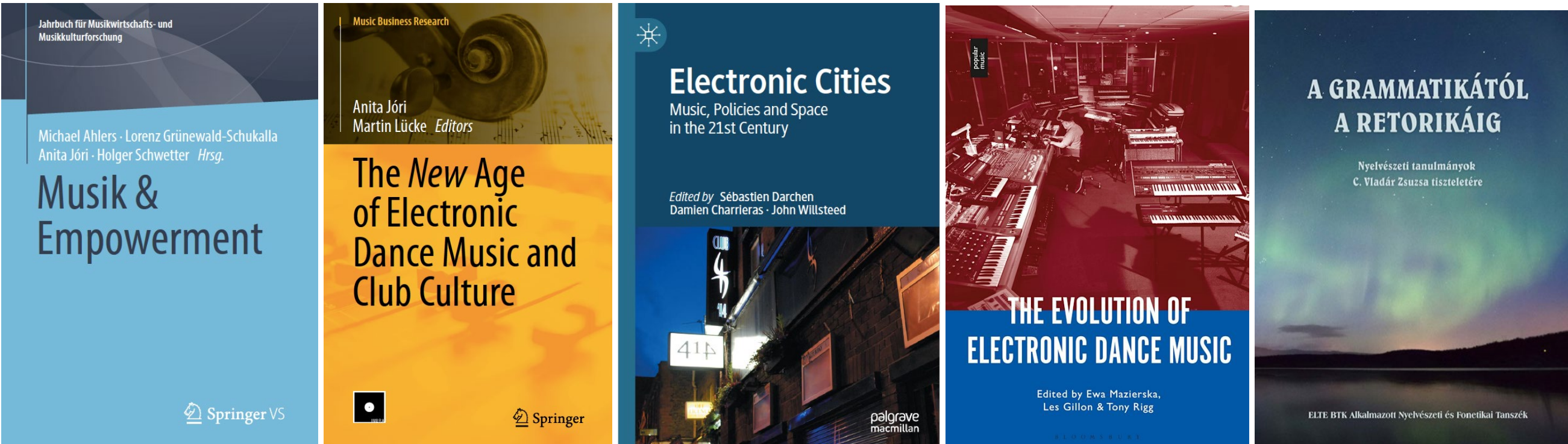
VIZSGÁLT OLDALAK

TB-303 Owners Club

LEGÚJABB GONDOLATOK

Kulturális tanulmányok / populáris zenei kutatások:

- Berlin elektronikus tánczenei szcénája és aktuális kérdései: gentifikáció, diverzitás, a pandémia hatásai stb.
- Gyakorlati tapasztalat (*practice as research*): kurátori munkálatok a *Club Transmediale* fesztiválnál

Terminológiai perspektíva: habilitáció

- A terminológiai aspektusra helyezi a hangsúlyt.
- Esettanulmányok (pl. *Electronic dance music* and/or *EDM*)
- Az elektronikus zene terminológiájának társadalmi, kulturális és gender szempontú megközelítése.
- Problematika: A legtöbb szakterminus történelmi eredete a hidegháborúra vezethető vissza. Ezek a terminusok a mai napig használatosak és őrzik katonai eredetüket. Pl. *bang*, *battle*, *controller*, *execute*, *trigger* stb. (Rodger 2010).
- Ezért néhány zenész elutasítja ezek használatát, és új terminusok popularizálásán dolgoznak.

HIVATKOZOTT IRODALOM

- Collins, N., Schedel, M., & Wilson, S. (2013). *Electronic Music*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Herring, S. C. (2001). Computer-mediated discourse. In Schiffrrin, D., Tannen, D., & Hamilton H. E. (eds.), *Handbook of discourse analysis* (pp. 612–634). Oxford: Blackwell.
- Holmes, T. (2020). *Electronic and Experimental Music: Technology, Music, and Culture*. New York; London: Routledge.
- Jóri, A. (2012). On the Discourse Community of Electronic Music. In *Sound Studies Lab, Humboldt University of Berlin*. <http://www.soundstudieslab.org/on-the-discourse-community-of-electronic-music/>
- Jóri, A. (2020a). The Discourse Community of Electronic Dance Music through the Example of the “TB-303 Owners Club”. In Jóri, A., & Lücke, M. (eds.), *The New Age of Electronic Dance Music and Club Culture* (pp. 117–131). Cham: Springer International.
- Jóri, A. (2020b). “In the Capital of Electronic Music, Women Rule the Scene.” – Really? In Ahlers, M., Grünewald-Schukalla, L., Jóri, A., & Schwetter, H. (eds.), *Musik & Empowerment* (pp. 25–46). Wiesbaden: Springer.
- Jóri, A. (2021a). Budapest: Techno Scene 1988–2018. In Darchen, S., Charrieras, D., & Willstead, J. (eds.), *Electronic cities: Music, Policies and Space in the 21st century* (pp. 147–164). London: Palgrave Macmillan.
- Jóri, A. (2021b). The Meanings of Electronic Dance Music and EDM. In Mazierska, E., Rigg, T., & Ginnon, L. (eds.), *The Evolution of Electronic Dance Music* (pp. 25–40). London: Bloomsbury.
- Jóri, A. (2021c). Az angol electronic dance music és EDM jelentései. In Havas, F., Horváth, K., Hrenek, É., & Ladányi, M. (eds.), *A grammatikától a retorikáig. Nyelvészeti tanulmányok C. Vladár Zsuzsa tiszteletére* (pp. 238–247). Budapest: ELTE BTK Alkalmazott Nyelvészeti és Fonetikai Tanszék.
- Jóri, A. (2022). *The Discourse Community of Electronic Dance Music*. Bielefeld: transcript.
- Rodgers, T. (2010). *Pink Noises. Women in Electronic Music and Sound*. Durham, NC: Duke University Press.
- Swales, J. M. (1990). *Genre Analysis. English in Academic and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press.